

EMLÉKEZTETŐ,

amely felvételre került az új Ptk. Jogegységi Csoportok 2017. november 10-ei üléséről

I. Az ingatlan-nyilvántartás közhitelessége és az ingatlan-nyilvántartási jogorvoslatok

Dr. Mocsár Attila: Az ingatlan-nyilvántartás központi alapelve a közhitelesség elve, a Ptk. 5:174. § (2) bekezdés a jóhiszemű szerző védelmében egy szigorú, de megdönthető vélelmet állít fel. Ha a bejegyzés tartalma az okirathoz képest helytelen, akkor helyesbítésnek van helye, amely a bejegyzés törlésével vagy kiigazításával történik [Ptk. 5:182. §]. Ennek azonban korlátját jelenti a jóhiszemű, ellenérték fejében szerző harmadik személy védelme: a törlési pert vele szemben csak a határozat kézbesítésétől számított 6 hónapos, kézbesítéshiányában a bejegyzéstől számított 3 éves jogvesztő határidőn belül lehet megindítani [Ptk. 5:187. §], kijavításnak vagy kiegészítésnek pedig – ha a kijavítás vagy a kiegészítés az ő jogát sértené – csak akkor van helye, ha ehhez hozzájárul [5:186. § (2) bekezdés].

A megvitandó két példa e szabályokkal kapcsolatos. Az első esetben a felperesek, akik házastársak, tartási szerződést kötöttek az I. rendű alperessel. A szerződés alapján az I. rendű alperes kérte a földhivaltaltól a tulajdonjoga és a felperesek tartási jogának bejegyzését, azonban a tartási jog bejegyzése elmaradt. Ezt követően a perbeli ingatlanra a II. rendű alperes zálogjogot szerzett. A felperesek kérték tartási joguk bejegyzését az ingatlanra, az eredeti ranghelyen. A második esetben egy közös tulajdonban álló ingatlant terhelő, a felperest megillető közérdekű használati jogot nem jegyezték be a közös tulajdon természetbeni megosztása folytán kialakított egyik ingatlanra, amelyet utóbb eladtak egy jóhiszemű harmadik személynek, az alperesnek. Van-e helye ezekben az esetekben az ingatlan-nyilvántartás kiigazítása, illetve kiegészítése keretében a hiányzó bejegyzés pótlásának?

Dr. Kurucz Mihály: Álláspontja szerint ezekben az esetekben valójában nem az ingatlan-nyilvántartás kiigazítása (hiányzó bejegyzés pótlása) iránti perekről, hanem a bejegyzés érvénytelenségén alapuló törlési perekről van szó. Grosschmid Béni már az 1920-as években foglalkozott ezzel a kérdéssel a haszonélvezeti jog visszatartásával történő átruházás kapcsán. Az első eset valójában egy tartási kikötménnyel történő tulajdon-átruházással kapcsolatos, amely a tartási jog bejegyzése hiányában nem ment teljességbe.

Meg kell továbbá különböztetnünk a bejegyzés kijavítását, illetve kiegészítését a bejegyző határozat kijavításától, illetve kiegészítésétől: előbbit a Ptk. 5:186. §-a ez utóbbit a Ket. 81/A-81/B. §§-ai szabályozzák. A bejegyző határozat kijavítását vagy kiegészítését az ügyfél kérheti, az eljárásban ügyfélként részt nem vevő harmadik személy nem, míg a bejegyzés kiigazítását bárki, aki a téves bejegyzés folytán sérelmet szenvedett [Inytv. 62. § (1) bekezdés d) pont].

A tartási kikötménnyel vagy telki teherjoggal történő átruházás esetén a vevő nem szerez tehermentes tulajdonjogot, akkor sem, ha a tartási jogot vagy a telki teherjogot nem jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba. Mivel a tulajdonszerzésnek egyben feltétele is a tartási jog bejegyzése, ennek hiányában a bejegyzés nemcsak jogsértő, de érvénytelen is lesz, mert nem felel meg az okiratnak, ezért is rendelkezik úgy az Inytv. 50. §-a, hogy ezeket a tulajdonjog bejegyzésével egyidejűleg, hivatalból is be kell jegyezni. Ez azt jelenti, hogy vagy törölni kell a tulajdonjog bejegyzését is, vagy be kell jegyezni a tartási jogot, illetve telki teherjogot. Problémát az okoz, ha az ingatlant jóhiszemű, ellenérték fejében szerző harmadik személy szerzi meg, mert ő az ingatlan-nyilvántartás adatai alapján tehermentes tulajdonjogra tarthat

igényt. Vele szemben a törlési per szabályai szerint kell eljárni, hiszen a bejegyzés, amelyre alapította a jogszerzését, érvénytelen (az okirat alapján, az adott tartalommal bejegyzésnek nem volt helye).

Dr. Kiss Gábor: Mi a helyzet akkor, ha egy olyan jogot jegyeznek be, amely nem szerepel a kérelemben?

Dr. Kurucz Mihály: Az olyan jog bejegyzése vagy tény feljegyzése, amely sem a kérelemben, sem a csatolt okiratban nem szerepel, érvénytelen, sőt közokirat-hamisítást valósít meg, hiszen a jogváltáshoz kell jogalapító ügylet, ezért ebben az esetben érvénytelenségen alapuló törlési pernek van helye. Ha a jog vagy tény az okiratban szerepel, de annak bejegyzését, illetőleg feljegyzését nem kérték, de arra az ingatlan-nyilvántartási hatóság az Inyvtv. 50. §-a alapján hivatalból is köteles lett volna, akkor a bejegyzés elmaradása okozna érvénytelenséget.

Dr. Mocsár Attila: Ha van harmadik, jóhiszemű személy, nem feltétlenül kell a keresetet elutasítani, hanem előbb a harmadik személyt nyilatkoztatni kell, hogy hozzájárul-e a kiigazításhoz.

Dr. Kurucz Mihály: A kiigazításnak nincs határideje akkor sem, ha van jóhiszemű harmadik személy; a kiigazításnak ilyenkor feltétele a harmadik személy hozzájárulása, de nincs olyan határidő, hogy addig lehet kérni a kiigazítást, míg a jóhiszemű harmadik személy jogot nem szerez az ingatlanon.

Dr. Kiss Gábor: A jóhiszemű, harmadik személy joga meg is szűnhet, és akkor nincs szükség a hozzájárulására.

Dr. Kurucz Mihály: Sőt, meg is dönthető a jóhiszeműség vélelme, és akkor eleve nem kell a hozzájárulása. Ha azonban a jóhiszemű harmadik személlyel szemben nem vezethet eredményre a törlés, akkor csak a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti per keretei között kaphat orvoslást a jogsérelem.

Dr. Mocsár Attila: Összegzésként megállapítható, hogy ha az ingatlanra harmadik személy jóhiszeműen és ellenérték fejében jogot szerzett, és a kijavítás vagy kiegészítés az ő jogát sértené, a jogra és tényre vonatkozó kijavításnak vagy kiegészítésnek akkor van helye, ha ehhez az érdekelt harmadik személy hozzájárul, hiszen a jóhiszeműen és ellenérték fejében szerző javára az ingatlan-nyilvántartás tartalmát akkor is helyesnek és teljesnek kell tekinteni, ha az a valódi anyagi jogi jogállapottól eltér.

Dr. Pomeisl András
csoportfelelős

II. Az új Ptk. alapján indult gondnokság alá helyezési perek jogalkalmazói tapasztalatai

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit megnyitotta a jogegységi csoport ülését. Kihangsúlyozta, hogy a Kúria meglehetősen ritkán találkozik gondnoksági perekkel, kiváltképpen az új Ptk. hatálya alá tartozó gondnoksági perekkel. 2,5 év alatt összesen 10 gondnokság alá helyezési per volt, ezek közül mindegyik a gondnokság alá helyezés megszüntetésére irányult. Általánosságban elmondható tehát, hogy ezek a perek nem nagyon kerülnek fel a Kúriára, ezért a gyakorlatot, illetve a gyakorlati problémák felvetését az alsóbb fokú bíró Kollégáktól, különösen a felkért előadótól várjuk. Fontos megjegyezni azt is, hogy összesen hat témakörben a Kúria szaktanácsa kidolgozta a jelenlegi álláspontját, ami nyilvánvalóan akár a megbeszélések alapján, akár a később érkező ügyek alapján módosulhat.

Ezt követően felkérte Dr. Ocskó Katalint, a BKKB csoportvezető bíróját előadása megtartására.

Dr. Ocskó Katalin megköszönte a meghívást és azt, hogy a jelenlévők ilyen nagyszámban megjelentek ennek a csoportnak az ülésén is. Kiemelte: a gondnokság alá helyezési eljárások bárkit, bármikor érinthetnek. Akár valamelyik hozzátartozónkat, szüleinket, nagyszüleinket stb. Megjegyezte azt is, hogy ezek a perek nagyon egyszerűnek tűnnek, de valójában több komoly jogalkalmazási problémát is felvetnek. A fiatal bírák, fogalmazók körében is általános az a nézet, hogy a gondnoksági perek egyszerű perek. Ezt a szemléletet meg kellene változtatni az elsőfokú bíráknál (fogalmazóknál).

Az előadó kiemelte, hogy az új Ptk.-nak vannak olyan új jogintézményei, amelyek egyáltalán nem „mentek át” a gyakorlatba. Ilyen például az előzetes nyilatkozat, ami gyakorlatilag nem működik. A BKKB-n eddig mindössze négy olyan ügy volt, amelyben tettek ilyen nyilatkozatot. Fontos az is, hogy a gondnoksági perekben a keresetlevél megvizsgálását követően hivatalból a nyilvántartásból meg kell győződni arról, hogy az alperes tett-e előzetes jognyilatkozatot. Ez a perek többségében elmarad.

Szintén nem érvényesül a gyakorlatban a támogatott döntéshozatal intézménye. A Ptk. hatálybalépése óta a BKKB-n mindössze egy ilyen ítélet született. Egy nagyon érdekes másodfokú döntés is van, amelynek lényege, hogy a támogatott döntéshozatalt az elsőfok elrendelte és a támogató személyének kijelölése érdekében a gyámhatóságnak megküldte az ítéletet, egyszersmind a gondnokság alá helyezés érdekében előterjesztett keresetet elutasította. A másodfokú tanács részben megváltoztatta az ítéletet és azt mondta ki, hogy kizárólag az ingatlannal kapcsolatos döntéshozatali jog vonatkozásában rendeli el a támogatott döntéshozatalt. Kérdésként merül fel, hogy lehet-e a támogatott döntéshozatalt ügycsoportra elrendelni, vagy csak általánosságban.

Az előadó kiemelte, hogy 2016-ban nagyon sok, 16000 gondnokság alá helyezési eljárás indult Magyarországon. 2013-ban 55000 gondnokolt élt Magyarországon, ebből 31000 teljesen korlátozott gondnokolt. Többen vannak tehát azok, akik mindenfajta nyilatkozattételi joguktól megfosztásra kerültek. A gondnokoltak 51%-a intézményi körülmények között él.

Az előadó utalt arra, hogy az Alapvető Jogok biztosa is foglalkozott idén a gondnokság alá helyezéssel. A vizsgálat szerint egy gondnok a törvényben meghatározottnál több gondnokolttal is foglalkozik. Az Alapvető Jogok biztosa az intézményi körülményeket is vizsgálta; ez a vizsgálat lesújtó eredménnyel zárult.

Az előadó szerint fontos felhívni a figyelmet az alábbi gyakorlati problémákra:

1. A keresetindítás vonatkozásában a probléma az „*együtt élő házastárs*” mint keresetindításra jogosult fogalmával, az „*együttélés*” igazolásával összefüggésben merül fel. Ha a fél vitatja, hogy együtt élő házastárs indította a pert, akkor csak egy rövid okirati bizonyítást szoktak lefolytatni, pl. tanúk meghallgatására nincs szükség. Nem túl gyakori tehát ez a probléma. Az élettársaknál ez a probléma fel sem merülhet, figyelemmel arra, hogy az élettársi viszonynak esszenciális eleme az „*együttélés*”, ezért a Ptk. sem tünteti fel külön az együttélés kritériumát e körben.

2. Az ideiglenes gondnokrendelésnél és a zárlatnál nagyon sok probléma van. Sok bíró figyelmen kívül hagyja, hogy az elsőfokú bíró 30 napon belül köteles felülvizsgálni a gyámhatóság döntését. Amikor a gyámhatóság zárlatot rendel el, vagy ideiglenes gondnokot rendel ki, a határozata ellen fellebbezésnek nincs helye. Ha a határozattal az eljáró bíró sem foglalkozik, akkor az alperes jogorvoslat nélküli helyzetben marad, amelyre az elsőfokú bírónak különös figyelmet kell fordítani.

A legtöbb gond az intézményben való elhelyezéssel szokott lenni. Ez az az alapjog, ami a tartózkodási hely megváltoztatásának tilalmát is tartalmazza, ezzel olyan súlyos károkat lehet okozni az érintetteknek, amik csak nehezen orvosolhatók. Egy ügyben az ideiglenes gondnok elhelyezte az alperest a váci Városi Kórházban, eladta az ingatlanát. Egy életet teljesen tönkretett ez az intézkedés. Az alperesnek azóta sincs otthona, valószínűleg nem is lesz. Tehát ilyen elhelyezésre csak akkor kellene, hogy sor kerüljön, ha egyértelműen fennáll ennek a szükségessége.

Gyakori probléma, hogy a gyámhatóság zárlatot is elrendel és ideiglenes gondnokot is kirendel. Az új Ptk. e körben egyértelműnek tűnik, de a gyámhatóságok ezzel nem foglalkoznak, sajnos sokszor a bírák sem: fenntartják mind a zárlatot mind az ideiglenes gondnokrendelést. Az előadó szerint vagy egyiket, vagy a másikat lehet alkalmazni, egyszerre a kettőt nem javasolt. Fontos továbbá: az a tény, hogy a mentálisan beteg személy rendelkezik ingatlannal, önmagában nem alapozza meg a zárlat elrendelését.

Az ideiglenes gondnokrendeléssel az is probléma, hogy a bírák a per folyamán is döntenek ideiglenes gondnokrendelésről, mert a gyámhatóság a per folyamán is rendel ki ideiglenes gondnokot. Ezt elvileg nem lehet. Az lenne a helyes, hogy a per folyamán már csak a bíróság hozhat ideiglenes intézkedéssel ilyen tartalmú határozatot.

A gyámhatóságok már megtanulták, hogy nem szabad általánosan fogalmazni. Pl. nem szerepelhet az ideiglenes gondnokrendelő határozatban, hogy az „alperes képviselőjére, hivatalos ügyeinek intézésére stb.” Konkrétan kell fogalmazni az intézkedés vonatkozásában.

3. A keresetlevél kellékeivel kapcsolatban kiemelendő, hogy a természetes személyeknél felperesi pozícióban nehézkes ez a kérdés, sok esetben gyakorlatilag semmi sincs a keresetlevélben. Az új Pp. már megköveteli, hogy legalább egy ügycsoport legyen megjelölve a keresetlevélben. Jelenleg rengeteg hiánypótló végzést kell kibocsátani. Fontos, hogy ezeket a hiánypótló végzéseket úgy kell megfogalmazni, hogy azt megértse a természetes személy, pl. ha csak azt írja a bíró, hogy jelölje meg a felperes, hogy milyen ügycsoportokban kívánja az alperes cselekvőképességét korlátozni, ebből a természetes személy semmit nem ért. E körben rendkívül fontos a közérthetőség. (Megjegyzendő, hogy a közérthetőség más szempontokból is fontos: az ítélet indokolásában is javasolt „elmagyarázni”, hogy mit jelent a rendelkezés, a lényeg, hogy a gondnokolt is megértse. Sokszor a szakvélemény is nehezen értelmezhető, elvileg a szakértőnek úgy kellene megfogalmaznia a szakvéleményét, hogy az alperes is megértse azt, ezzel szemben sokszor a bíró sem érti.)

A keresetlevélhez szakorvosi véleményt is csatolni kell. Nagyon fontos, hogy ez nem szakvélemény, hanem szakorvosi vélemény, a kezelőorvos nem mondhatja meg, hogy milyen gondnokság alá helyezés szükséges, erről a bírónak kell döntenie. Fontos, hogy a szakorvosi vélemény csak közvetlen észlelésen alapulhat. Előfordult már, hogy az orvos olyan szakorvosi véleményt állított ki, mintha ott lett volna a beteg, pedig nem volt ott. Ha a bíró nem elég figyelmes, előfordulhat, hogy gondnokság alá helyezi az érintett személyt. A lényeg: nagyon ügyelni kell arra, hogy a szakorvosi vélemény megalapozott legyen.

4. A tárgyalással összefüggésben fontos megjegyezni, hogy az alperes sokszor nem jelenik meg. A másodfokú gyakorlat szerint ez hatályon kívül helyezést eredményez: a személyes meghallgatás, a közvetlen észlelés ezekben a perekben olyan garanciális szabály, amittől nem lehet eltekinteni. Sok bíró nem ért ezzel egyet: kérdésként merül fel, hogy miért kell meghallgatni egy olyan kórházban fekvő beteget, aki kommunikációra sem képes. Ennek ellenére ez nagyon fontos, már csak a személyes benyomás miatt is.

Ha az alperes a tárgyalóteremben nem tud megjelenni: személyes meghallgatást kell tartani. Fontos, hogy ilyenkor nem szabad engedni, hogy ott legyen más, teljesen máshogy nyilatkozik az alperes, ha például ott van a kezelőorvos a nővér stb. Ilyenkor sokkal kevésbé őszinte az alperes. Ha a bíró helyszíni tárgyalásra megy nagyon fontos, hogy ne egyedül menjen: a bírónak meg kell védenie magát.

A legnagyobb probléma, amikor ismeretlen helyen tartózkodik az alperes. Nagyon sokféle megoldás létezik rá. A legnagyobb probléma azzal van, ha a gondnokság alá helyezés felülvizsgálatáról van szó. Ez főleg akkor gond, ha a gondnokság alá helyezés még a régi Ptk.-n alapult. Lehetséges megoldás az előző döntés hatályában fenntartása. Másik megoldás az, hogy a bíróság elutasítja a keresetet azzal, hogy 1 éves felülvizsgálati határidőt határoz meg, egyúttal jelzi a bíró a gyámhatóságnak, hogy tegyenek meg mindent az alperes felkutatása érdekében. Ez sem igazán jó megoldás, de jobb híján ezt lehet csinálni (a BKKB bírái ezt a gyakorlatot követik).

Követendő gyakorlat lehet, hogy a bíró tájékoztatja az alperest arról, hogy őt ebben a perben teljes cselekvőképesség illeti meg. Tájékoztatni kell az ügygondnok szerepéről is. Fontos kiemelni, hogy az alperes az ügygondnoktól függetlenül tehet jognyilatkozatokat, fellebbezhet stb., figyelemmel arra, hogy teljes a perbeli cselekvőképessége.

5. A bizonyítás vonatkozásában összetett követelményrendszer érvényesül: a mentális zavar fennállása, a mentális zavar hatása a belátási képességre, az, hogy a gondnokság alá helyezés az egyéni körülményekre tekintettel szükséges legyen. A mentális zavar tekintetében kötelező a szakértő kirendelése, figyelemmel arra, hogy a bíró a szükséges szakismerettel nem rendelkezik. A választójog vonatkozásában is ki kell rendelni a szakértőt.

Ez utóbbival kapcsolatban a szakértőknek nagy gondot okoz, hogyan lehet feltárni, hogy az alperes képes-e a választójogát gyakorolni. Külföldön sincs erre kialakult gyakorlat. Van, hogy olyan kérdéseket tesznek fel az alperesnek, ami a választási képességét mutatja meg. Például egy amerikai perben egy zongorista alperest hallgattak meg és azt kérdezték tőle, hogy lakástűz esetén kit mentene ki, a bent élő házastársát vagy a zongoráját? Ezzel ellentétben a magyar gyakorlat az, hogy a bíró az alperes közjogi ismereteiről győződik meg, pl. ki a miniszterelnök, milyen pártok vannak stb. Ez egy teljesen rossz gyakorlat. A választójogból való kizárás nem alapulhat azon, hogy az alperes milyen „alapjogi ismeretekkel” rendelkezik. A gyakorlat egyébként az, hogy a részlegesen korlátozott gondnokoltaknál meghagyja a bíróság a választójogot, a teljesen korlátozott gondnokoltaknál pedig kizárja.

A szakvélemény beszerzését követően tanúkat is szokás meghallgatni. Az előadó szerint minden perben kiterjedt tanúbizonyítást kellene felvenni és nemcsak a hozzátartozót meghallgatni. Például a szociális intézményben élő alperes esetében javasolt a vele együtt élő személyeket is meghallgatni.

6. A döntés megszületése előtt nagyon érdekes helyzetek alakulhatnak ki: előfordulhat, hogy a felperes csak részleges korlátozást kér, de a szakvélemény szerint a teljes korlátozás indokolt. Van olyan másodfokú döntés, amely szerint, ha a szakvélemény szerint súlyosabb korlátozást állapít meg a bíróság, ezzel a kereseten túlterjeszkedik, ezért ilyen nem hozható.

Probléma az is, hogyha a felperes például három ügycsoportra kér korlátozást, de a bizonyítás alapján a bíróság arra jut, hogy további korlátozás is indokolt, megteheti-e ezt kifejezett kereseti kérelem nélkül.

Kérdésként merül fel, hogy az ügygondnok viszontkeresettel kérhet-e további korlátozást? (Vagy ez ellenkérelem? Ilyenkor mi a helyes eljárás?)

7. A döntés vonatkozásában sok új követelmény van, ami sokszor nem teljesül. Először is rögzíteni kell az alperes személyi számát.

Teljesen korlátozó vagy játékszenvedéllyel összefüggő részleges korlátozás esetén a NAV-nak is meg kell küldeni egy adatlapot. Ebből is vannak problémák.

Az új szakértői törvény szerint a jogerős döntésből kapnia kell a szakértőnek, a szakértők ezt nagyon várják. Sokszor ez is elmarad.

Végezetül fontos utalni arra, hogy ezekben a perekben „emberként” kell eljárni, oda kell figyelni a gondnokoltra. Egy konkrét eljárásban egy nagyon sovány alperes volt, egy szál

pulóverben jelent meg a bíróság előtt. Az ideiglenes gondnok elmondta, hogy az alperesnek többszázezer forint megtakarítása van. Ezzel szemben az alperes állította, hogy minekután a vagyona 80%-át az ideiglenes gondnok kezeli, mindössze egy párzsis zsömlét tud venni magának naponta. Az eljáró bíró visszahívta az ideiglenes gondnokot és elmagyarázta neki, hogy az alperes megtakarítása azért van, hogy az ő érdekét szolgálja. Bár ez a bírónak nem dolga, az előadó szerint ezekben a perekben ez a hozzáállás szükséges. A következő megjelenéskor az alperes már sokkal jobb állapotban, boldogabban érkezett vissza.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit megköszönte a rendkívül tartalmas előadást, és felkérte a jelenlévőket, hogy szóljanak hozzá a felvetett problémákhoz.

Dr. Szigeti Krisztina a Budapest Környéki Törvényszék bírója felvetette azt a kérdést, hogy a gondnokság alá helyezés kötelező felülvizsgálata esetén újból szükséges-e a szakértő kirendelése, avagy egyszerű szemrevételezéssel, beszélgetéssel megállapíthatja-e a bíró, hogy az alperes gondnokság alá helyezése változatlanul fenntartható-e?

Dr. Ocskó Katalin szerint egyes ügygondnokok azért kardoskodnak, hogy a kommunikációra képtelen alperesek esetén ne kelljen újból szakértőt kirendelni; ennek ugyanis szerintük semmi értelme. A joggyakorlat most van kialakulóban. Van, aki szerint nem kell újból szakértő, van, aki szerint igen.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit szerint a kúria szaktanácsának határozott álláspontja az, hogy minden esetben szükség van a szakértő kirendelésére, nem lehet differenciálni. Esetleg a fél személyes meghallgatásától lehet eltekinteni. Csak ez a megközelítés áll összhangban az Európa Tanács ajánlásával is.

Dr. Császár P. Emőke szerint a másodfokú bíróság sokszor nem ért egyet a szakvéleményben leírtakkal. Ugyanakkor a bíró előtt mindig az kell, hogy lebegjen, hogy a bíró nem pszichiáter szakorvos, ezt a szakértői szerepet a bíró nem veheti át. Annak megítélése, hogy az alperesnek milyen az egészségi állapota orvos-szakmai kérdés, ami nem vehető át.

Dr. Ocskó Katalin szerint azt is fontos leszögezni, hogy a szakértő sem veheti át a bíró feladatait. Nagyon sok bíró úgy rendeli ki a szakértőt, hogy a szakértő jelölje meg az ügycsoportokat. Egy korábbi EBH szerint az ügycsoportok meghatározása nem szakkérdés, hanem jogi kérdés, amiről a szakértő nem dönthet.

Egy hozzászólás szerint problémaként merül fel az új Ptk. szerinti „egyéniesítés” is. A tapasztalat az, hogy egy az egyben úgy jelölik meg az ügycsoportot, mint a régi Ptk. hatálya alatti ügyekben. Problémaként merül fel, hogy a túl általánosan megjelölt ügycsoport esetén a határok nehezen húzhatók meg. A következményekkel van nagyon sok probléma.

Dr. Ocskó Katalin szerint a BKKB ügyeiben elég kreatívak a gyámhivatalok. Például egy esetben korábban agyvérzést kapott az alperes, a volt felesége rendszeresen bankba vitte, ahol a feleség ügyleteihez kezességet vállalt. Ebben az ügyben a gyámhivatal kizárólag a kezességi nyilatkozatok vonatkozásában kérte a cselekvőképesség korlátozását.

Fontos megjegyezni azt is, hogy a bíróság ezekben a perekben szinte nyomoz. Az ügycsoportokat nagyon konkrétan kell meghatározni, a túl általános meghatározásokból csak a probléma fakad.

Dr. Ocskó Katalin kérdezi a jelenlévőket a fent jelzett viszontkeresettel/ellenkérelemmel kapcsolatos problémákról.

Dr. Dzsula Marianna szerint a viszontkereset perjogilag biztos, hogy nem helyes megoldás, mert ez olyan, mintha saját maga ellen indítana viszontkeresetet az alperes, ez nyilvánvalóan nem fogadható el.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit szerint igazából az a probléma, hogy le kell folytatni a bizonyítási eljárást, ez alapján előfordulhat, hogy a bíró arra a következtetésre jut, hogy több ügycsoport tekintetében is indokolt lehet a gondnokság alá helyezés. Ez az új Pp. hatálybalépése után indult ügyekben hogyan érhető el? Milyen eszközökkel, figyelemmel az új Pp. szigorú, formális szabályaira. Hivatalból lehet-e ilyet megállapítani? Javasolt ezt összefüggésbe hozni a választójogról való döntéssel.

Dr. Császár P. Emőke szerint ez pervezetési kérdés.

Dr. Dzsula Marianna szerint ez az anyagi pervezetés körébe tartozó kérdés, a kereseti kérelmen biztosan nem lehet túlterjeszkedni attól, hogy egyébként ezekben a perekben hivatalból is van helye bizonyítás elrendelésének.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit egyetért a fentiekkel, ez biztosan pervezetési kérdés.

Dr. Ocskó Katalin felveti annak a kérdését, hogy hogyan kell eljárni, ha a felperes nem jelenik meg az első tárgyaláson. Ezt a gyámhatóságnál hogyan kell értelmezni?

A jelenlévők rövid vita után egyetértettek abban, hogy az eljárás megszüntetésére akkor is sor kell, hogy kerüljön, ha a gyámhatóság törvényes (szervezeti) képviselője nem jelenik meg.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit visszatér arra a kérdésre, hogy a támogatott döntéshozatalt lehet-e ügycsoportokra utalással elrendelni.

Dr. Császár P. Emőke szerint ez azért lehet indokolt, mert van, hogy az alperes annyira önálló, hogy más tekintetben egyáltalán nem indokolt a támogató bevonása. Egyébként a támogatott döntéshozatallal kapcsolatban folyamatos probléma, hogy ez a gyakorlatban hogyan fog megvalósulni, a jogintézménnyel kapcsolatban vannak alapvető, megválaszolásra váró kérdések.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit megjegyzi, hogy a Kúria szaktanácsának álláspontja szerint az ügycsoportok itt nem jöhetnek szóba. A támogatott döntéshozatal elrendelése a gyámhatóság feladata, ekként a bíróság az ügycsoportok vonatkozásában sem foglalhat állást.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit megkérdezi a kollégákat arról a problematikáról, ha a gondnokság alá helyezés felülvizsgálatánál az alperes ismeretlen helyen tartózkodik.

Rövid vita után a jelenlévők megfelelőnek tartották a BKKB gyakorlatát, amely szerint a keresetet ilyen esetben el kell utasítani azzal, hogy a kötelező felülvizsgálat idejét 1 évben kell meghatározni.

Ezt követően Dr. Kovács Zsuzsanna az Új Ptk. jogegységi csoportok vezetője megköszönte az előadónak a színvonalas előadást, a jelenlévőknek a részvételt és berekesztette a jogegységi csoport ülését.

k. m. f.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit
szakmai felelős

Dr. Gelencsér Dániel
csoportfelelős